

31.10.2024

Mikrobilääkeresistenssin torjunnan kansallisen asiantuntijaryhmän kokous (MTKA 4/2024)

Torstai 31.10.2024 klo 10–12

Paikka: Microsoft Teams -kokous

Kokousmateriaalit: [MTKA5_4_2024](#)

Sihteerit:

Tutkija Saija Toura, THL

Asiantuntija Anni Koivisto, THL

Läsnä:

Ylilääkäri Riitta Niittyvuopio, FIMEA

Eläinlääkäri Katariina Kivilahti-Mäntylä, Fimea (varajäsen)

Lääkintöneuvos Anni Virolainen-Julkunen, STM (läsnä klo 10.20–11.25)

Lääkintöneuvos Kari Raaska, STM (varajäsen)

Johtava asiantuntija Nina Kaario, MMM

Neuvotteleva virkamies Eero Rautiainen, MMM (varajäsen)

Erityisasiantuntija Saija Kalenius, Ruokavirasto

Ympäristöneuvos Ari Kangas, YM, (varajäsen)

Infektiosairauksien apulaisylilääkäri Reetta Huttunen, TAYS

Ylilääkäri Kaisu Rantakokko-Jalava, Tyks laboratoriot (läsnä alkaen klo 11)

Opetusneuvos Dinah Arifulla, Opetushallitus (läsnä klo 11 saakka)

Johtava asiantuntija Saara Raulo, Ruokavirasto, Zoonosikeskuksen johtaja

Erikoislääkäri Heikki Ilmavirta, Itä-Suomen yliopisto ja ISLAB

Hygieniahoitaja Sirpa Ukkola, OYS Infektioyksikkö

Ylilääkäri Emmi Sarvikivi, THL

Johtava asiantuntija Saara Salmenlinna, THL (läsnä alkaen klo 11.15)

Johtava asiantuntija Jari Jalava, THL (puheenjohtaja)

Erityisasiantuntija Kati Räisänen, THL (varapuheenjohtaja)

31.10.2024

Poissa:

Vastaava asiantuntijalääkäri Maija Pihlajamäki, KELA
Erityisasiantuntija Elina Asola, STM (varajäsen)
Ylilääkäri Aino Pennanen, STM
Johtava asiantuntija Suvi Nykäsenoja, Ruokavirasto (varajäsen)
Neuvotteleva virkamies Eeva Nurmi, YM
Ylilääkäri Sohvi Kääriäinen, THL
Johtaja Otto Helve, THL

Muistio:

1. Kokouksen avaus, uudet henkilöt ja asialistan hyväksyminen
 - Pj. avasi kokouksen klo 10.01
 - Uusi sihteeri Anni Koivisto esittäytyi
 - STM:n uusi varajäsen lääkintöneuvos Kari Raaska esittäytyi
 - Zoonosikeskuksen Saara Raulo esitti asialistalle lisättäväksi globaalin AMR/AMU-tietojärjestelmän esittelyä, sovittiin että käsitellään asialistan kohdassa 6.
2. Edellisen kokouksen muistio
 - Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin ja julkaistaan pdf-formaatissa MTKA:n verkkosivuilla.
 -
3. Sidonnaisuudet
 - Pj. totesi että lähes kaikki sidonnaisuuslomakkeet on nyt palautettu. Yksittäisistä puuttuvista muistutetaan vielä henkilökohtaisesti.
4. NAP ja JAMRAI II
 - NAP ruotsinkielinen käännös tarkastettavana, valmistunee marraskuussa EAAD mennessä. Pj. tiedustellut rahoitusta NAP:n kääntämiseen englanniksi, mutta THL:ssa rahoitusta ei ainakaan tänä vuonna saada.
 - NAP:n toimeenpano: pj. luonnostellut JAMRAI2 (WP5) -hankkeen puitteissa toimintasuunnitelmaa vuodelle 2025, perustuen

31.10.2024

MTKA:ssa käytyihin keskusteluihin. WP5:n varsinainen aloituskokous vasta tulossa viikolla 45. Toimintasuunnitelman ensimmäinen luonnosversio on Teamsin kokousmateriaaleissa kommentoitavana. Pj. toivoo ryhmän kommentteja sisällöstä ja rakenteesta mielellään marraskuun aikana tai viimeistään vuoden loppuun mennessä. Asiaa käsitellään seuraavassa MTKA:n kokouksessa tammikuussa.

- MMM:n Nina Kaario toivoo, että myös lainsäädännön valmistelu sisällytetään toimintasuunnitelmaan. Seuranta ja arviointi - osiossa tulisi huomioida suunnitelman sovittaminen käytössä oleviin resursseihin.
- Ruokaviraston Saija Kalenius toteaa, että nyt toimintasuunnitelman sisältö on ihmispainotteinen ja eläinpuolelta olisi tuotettava myös sisältöä.
- MMM:n Nina Kaario: Eläinpuoli toimittaa eläinsektorin asiat.

5. Resistenssitilanne

- Katsaus resistenssitilanteeseen (Kati Räisänen)
- Pirhan Reetta Huttunen kommentoi Klebsiella-tilannetta, vaikeita infektioita tietyssä potilasryhmässä todettu ja THL:n WGS:n ansiosta tunnistettu epidemia. STM:n Anni Virolainen-Julkunen kysyy, onko seurantatiedon kattavuutta katsottu vasten tartuntatautirekisterin lakisääteistä seurantaa. Varapj. ja pj. kommentoivat, että ICT-järjestelmät eivät vielä vastaa tartuntatautilain vaatimuksia. Finres ja ttr tukevat toisiaan, mutta tulevaisuudessa kaikki data tulisi saada ttr:n kautta, pidemmälle automatisoituna.
- STM:n AVJ pyytää kirjallisesti lyhyttä yhteenvetoa resistenssiseurannan ICT-kehitystarpeista, jonka pj. lupaa toimittaa.
- Zoonosikeskuksen Saara Raulo kysyy: miten paljon kantojen ja herkkyystietojen määrä on vähentynyt, voiko vääristää viime vuosien seurantatietoa ja onko vertailukelpoista aiempaan? Varapj. mukaan veriviljelypositiivisten osalta on arvioitu kattavuutta. Kattavuus on kaiken kaikkiaan edelleen hyvä, vaikka

31.10.2024

muutamat laboratoriot eivät teknisistä syistä ole pystyneet toimittamaan tietoa.

- Zoonoosikeskuksen Saara Raulo toteaa, että elintarvike- ja eläinsektorin tuloksia esitellään myöhemmin, koska viime vuoden analyysit viivästyneet Ruokaviraston henkilöstötilanteen vuoksi

6. Quadripartite Global Surveillance Architecture (Saara Raulo)

- Keskustelua EU-alueen tietojen merkityksestä globaalissa järjestelmässä, ja olisiko jatkossa mahdollista toimittaa suoraan eläinsektorin tietoja. Pj. kommentoi: Suomi toimittanut humaanisektorin resistenssitietoja GLASS:iin (ECDC toimittaa osan keskitetysti, jäsenmaat osan itse). Jatkossa mahdollisuuksien mukaan myös mikrobilääkekulutustiedot humaanipuolelta, toivottavasti ECDC:n ESAC-Netin kautta.

7. PM One Health/AMR -strategiaryhmä (AVJ)

- Pohjoismaiden ministerineuvosto julkaissut puheenjohtajaohjelman, Suomi ensi vuonna pj. ja teemana mm. kokonaisturvallisuus. <https://www.norden.org/fi/news/suomen-ja-ahvenanmaan-puheenjohtajuuskauden-ohjelma-pohjoismaiden-ministerineuvostossa-2025>
- Eri sektoreilla ministeriöiden alaisia ryhmiä, mm. AMR One Health strategia- ja asiantuntijaryhmät. Suomella myös näiden molempien ryhmien puheenjohtajuus v. 2025.
 - Strategiaryhmän edustajat ministeriöistä: Eeva Nurmi (YM), Nina Kaario (MMM), Anni Virolainen-Julkunen (STM). Ryhmä kokoontuu vähintään kerran vuodessa. AVJ esitteli ryhmän mandaattia: toimii poliittisen tason ja asiantuntijatason välimaastossa.
 - Asiantuntijaryhmä poikkihallinnollinen Saara R ja Saija K (Ruokavirasto). Saara Raulo esitteli asiantuntijaryhmän mandaattia.
- Keskustelua One Health -ryhmien teemoista Suomen puheenjohtajakaudelle
 - Ruotsi perustanut ad hoc -ryhmän antibioottien saatavuuden takuumallista. Ryhmällä on oma

31.10.2024

mandaattinsa ja Ruotsi jatkaisi tämän ryhmän puheenjohtajana. Suomesta 2 virkamiesedustajaa (STM).

- STM:n AVJ:n ehdotus pj-kauden teemaksi kansallisten AMR-NAP:ien toimeenpanon tuki. MMM kannattaa ehdotusta.
- RV:n Saija Kalenius osallistumassa marraskuussa asiantuntijaryhmän kokoukseen Uppsalassa, jossa agendalla mm. Suomen suunnitelmien esittely puheenjohtajakaudelle 2025. Saara Raulo luultavasti osallistumassa etänä. STM:n Aino Pennanen ja Elina Asola osallistumassa Uppsalan konferenssiin. Aiheesta järjestetään erillinen kokous, jonka MMM:n Nina Kaario kutsuu koolle.
- Keskustelua asiantuntijaryhmän humanipuolen edustajasta: THL:n Emmi Sarvikivi ja pj. kommentoivat, että THL:n AMR/HLI-resurssit merkittävästi supistuneet ja nimeämispyynnöt mentävä linjajohdon kautta. STM:n AVJ kysyy olisiko THL:stä mahdollista saada jätevesipuolen edustaja mukaan?

8. EAAD 2024

- THL/FIMEA: Antibioottiresistenssi voi yllättää matkailijan - vältä ikävät tulokset
- THL: Kansallinen Finres-raportti
- THL: YK:n julistus ja Suomen NAP
- THL: JAMRAI II ja käyttäytymistieteet
- Muiden virastojen suunnitellut ulostulot:
 - RV:n Saija Kalenius: resurssisyistä valvontapuolelta ei luultavasti ole tulossa erillistä tiedotetta.
 - MMM:n Nina Kaario: ei omaa teemaa, mutta yleistä viestintää ja päivän materiaalien promoamista suunnitteilla.
 - Varhan Kaisu Rantakokko-Jalava: Turussa ollaan järjestämässä studia generalia -tilaisuutta AMR:stä yleisesti ja matkailijan kannalta.

31.10.2024

9. Tiedoksi

- THL:n edustus PM-ryhmässä
 - Aiemmat edustajat eläköityneet, AMR-HLI -toimintaan suunnatut henkilötyövuodet vähentyneet, ja näistäkin huomattava osuus ulkopuolisella rahoituksella. Jatkossa kaikki nimeämispyynnöt tultava THL:n linjajohdon kautta.
- Political Declaration of the High-level Meeting on Antimicrobial Resistance (<https://www.un.org/pga/wp-content/uploads/sites/108/2024/09/FINAL-Text-AMR-to-PGA.pdf>)

10. Seuraava kokous

- to 30.1.2025

11. Kokouksen päättäminen

- Pj. päätti kokouksen klo 11.37.